

## Dôvodová správa

### Všeobecná časť

Predkladaným návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) sa ustanovuje nový spôsob zvyšovania dávok výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku a sirotského výsluhového dôchodku (ďalej len „dôchodková dávka výsluhového zabezpečenia“) v rokoch 2019 až 2021 a upravujú sa aj ustanovenia zákona o lekárskej posudkovej činnosti.

Súčasná právna úprava zvyšovania dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia realizovaná na základe § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) je naviazaná na úpravu zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Pri zachovaní platného právneho stavu by sa suma zvýšenia dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia odvíjala od tzv. dôchodcovej inflácie.

Podľa predloženého návrhu zákona sa jednotlivé dôchodkové dávky výsluhového zabezpečenia v rokoch 2019 až 2021 majú zvyšovať pevnou sumou, pričom mechanizmus zvyšovania dávok invalidných výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov, vdoveckých výsluhových dôchodkov a sirotských výsluhových dôchodkov bude rovnaký, odlišný bude jedine mechanizmus zvyšovania dávok výsluhových dôchodkov, kde sa bude brať do úvahy aj počet odslužených rokov. Výška zvýšenia výsluhových dôchodkov sa teda viaže na kombináciu princípov solidarity a zásluhovosti.

Návrhom zákona dochádza aj k doplneniu ustanovení zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré sa týkajú lekárskej posudkovej činnosti tak, aby v rámci kontroly bodového ohodnotenia služobného úrazu na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo umožnené vykonať aj prípadnú zmenu tohto bodového ohodnotenia. Predmetné doplnenie ustanovení zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré sa týkajú lekárskej posudkovej činnosti vychádza z potrieb aplikačnej praxe.

Predkladaný návrh zákona má, tak ako to vyplýva z doložky vybraných vplyvov, pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy, má pozitívne aj negatívne sociálne vplyvy, nemá vplyv na podnikateľské prostredie, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

## **Osobitná časť**

### **K článku I**

#### **K bodu 1 (§ 68 ods. 17)**

Do ustanovenia § 68 ods. 17 bolo potrebné doplniť, že ak sa výsluhový dôchodok zvyšoval v príslušnom kalendárnom roku pevnou sumou v závislosti od doby trvania služobného pomeru (aj podľa navrhovaného ustanovenia § 143aj ods. 2) a nevyplácal sa z dôvodu zániku nároku na jeho výplatu, pretože došlo k vzniku opätovného služobného pomeru, z ktorého po jeho skončení vzniká opätovný nárok na výplatu výsluhového dôchodku, odo dňa opätovného vzniku nároku na jeho výplatu sa výsluhový dôchodok zvýši za každý kalendárny rok, v ktorom sa nevyplácal, a to pevnou sumou, ktorá sa určí v závislosti na celkovej dobe trvania služobného pomeru, ktorá bola zhodnotená podľa § 58 pri novom skončení služobného pomeru. Doplnené ustanovenie upravuje prípad zvyšovania nevyplácaného výsluhového dôchodku pevnou sumou v závislosti od celkovej doby trvania služobného pomeru, ktorý sa nevyplácal z dôvodu opätovného vzniku služobného pomeru. V prípade opätovného vzniku nároku na vyplácanie výsluhového dôchodku po skončení opätovného služobného pomeru, sa pri zvyšovaní výsluhového dôchodku za nevyplácané kalendárne roky berie v úvahu celková doba trvania služobného pomeru, t.j. do úvahy sa berie aj doba opätovného vykonávania služobného pomeru.

#### **K bodom 2 a 3 (§ 85 ods. 1 písm. d) a § 87 ods. 2)**

Umožňuje sa v rámci lekárskej posudkovej činnosti vykonávať nielen kontrolu bodového ohodnotenia služobného úrazu na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale aj možnosť vykonať prípadnú zmenu tohto bodového ohodnotenia. Predmetné doplnenie ustanovení zákona, ktoré sa týkajú lekárskej posudkovej činnosti v rámci osobitného systému sociálneho zabezpečenia, vychádza z potrieb aplikačnej praxe.

#### **K bodu 4 (§ 143aj)**

Pri stanovovaní spôsobu zvyšovania dávok výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku a sirotského výsluhového dôchodku (ďalej len „dôchodková dávka výsluhového zabezpečenia“) v rokoch 2019 až 2021 sa vychádzalo z počtu poberateľov týchto dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia v rámci útvarov sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Finančného riaditeľstva SR, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia a za základ zvyšovania dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia sa zvolila priemerná suma starobného dôchodku vykázaná Sociálnou poisťovňou ku dňu 30. júnu predchádzajúceho kalendárneho roka. Pri zvyšovaní dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia v rokoch 2019 až 2021 bola za základ zvolená priemerná výška starobného dôchodku z dôvodu rozdielnych výšok dôchodkových dávok výsluhového zabezpečenia uhrádzaných v rámci jednotlivých útvarov sociálneho zabezpečenia a Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia.

Ustanovenie § 143aj ods. 2 obsahuje úpravu zvyšovania dávky výsluhového dôchodku v rokoch 2019 až 2021. Podľa navrhovaného znenia sa dávka výsluhového dôchodku zvyšuje o pevnú sumu, ktorá sa vypočíta ako podiel 2 % z priemernej sumy starobného dôchodku vykázanej Sociálnou poisťovňou k 30. júnu kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému

kalendárnemu roku, v ktorom sa zvýšenie realizuje zaokrúhlenej na celé euro smerom nahor (napríklad: priemerná mesačná suma starobného dôchodku vykázaná Sociálnou poisťovňou ku dňu 30. júna 2018 je 432,7650665 eur, pričom 2 % z tejto sumy je suma 8,65530133 eur, a táto suma sa zaokrúhli na najbližšie euro nahor na sumu 9,00 eur) a čísla 15, čo zodpovedá dobe trvania služobného pomeru 15 rokov, ktorá bola potrebná na vznik nároku na výsluhový dôchodok, kde výsledok podielu sa zaokrúhľuje na desať eurocentov smerom nahor a pre stanovenie pevnej sumy zvýšenia sa výsledok podielu ešte vynásobí počtom skutočných rokov doby trvania služobného pomeru (napr. priemerná suma starobného dôchodku vykázaná Sociálnou poisťovňou ku dňu 30.06.2018 bola v sume 432,7650665 eur, pričom 2 % z tejto sumy je suma 8,65530133 eur, táto suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor na sumu 9,00 eur, táto sa potom delí 15, pričom výsledok je suma 0,60 eur; v tomto prípade sa výsledok nezaokrúhľuje a táto suma sa násobí počtom rokov doby trvania služobného pomeru; pri dobe trvania služobného pomeru 15 rokov je suma zvýšenia 9,00 eur).

Pri určení pevnej sumy zvýšenia výsluhového dôchodku sú rozhodujúce len skutočne odslúžené roky trvania služobného pomeru; doba výkonu služby získaná zvýhodneným započítaním, a to či už podľa § 59 alebo podľa predchádzajúcich právnych predpisov, ktoré upravovali zvýhodnený zápočet alebo doba výkonu služby získaná zvýšením podľa § 123 ods. 2 písm. a) sa do doby trvania služobného pomeru na účely výpočtu sumy zvýšenia nezapočítava.

Výška zvýšenia sa viaže na kombináciu princípov solidarity a zásluhovosti; princíp zásluhovosti sa prejaví u tých poberateľov výsluhového dôchodku, ktorí odslúžili viac ako 15 rokov.

Pri stanovení valorizačného mechanizmu sa vychádzalo z toho, že osobitný systém sociálneho zabezpečenia sa od všeobecného systému sociálneho poistenia odlišuje viacerými znakmi, či už stanovenými podmienkami vzniku nároku na dôchodkovú dávku výsluhového zabezpečenia, ako aj výpočtom jej sumy, ako aj iným termínom zvýšenia a tým, že osobitný účet je tvorený odvodmi z platov tejto skupiny zamestnancov, z ktorého sú následne vyplácané dôchodkové dávky výsluhového zabezpečenia.

Ustanovenia § 143aj ods. 3 až 5 obsahujú úpravu nového spôsobu zvyšovania invalidného, vdovského, vdoveckého a sirotského výsluhového dôchodku v rokoch 2019 až 2021. Tieto výsluhové dôchodky budú zvýšené o pevnú sumu 2 % z priemernej sumy starobného dôchodku vykázanej Sociálnou poisťovňou k 30. júnu kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, v ktorom sa zvýšenie realizuje, zaokrúhlenej na celé euro smerom nahor.

Invalidný výsluhový dôchodok sa v rokoch 2019 až 2021 navrhuje zvyšovať rovnakou pevnou sumou všetkým jeho poberateľom s poukázaním na to, že nárok na invalidný výsluhový dôchodok za predpokladu splnenia jeho podmienok môže vzniknúť aj príslušníkovi Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, colníkovi alebo profesionálnemu vojakovi, ktorého doba trvania služobného pomeru je kratšia ako doba trvania služobného pomeru potrebná na vznik nároku na výsluhový dôchodok. Z uvedeného dôvodu nie je vhodné viazať zvýšenie tejto dávky na dobu trvania služobného pomeru pred vznikom nároku na túto dávku výsluhového zabezpečenia a preto sa navrhuje zvýšenie v závislosti od priemernej výšky starobného dôchodku v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia. V prípade vzniku súbehu invalidného výsluhového dôchodku s dôchodkovými dávkami priznanými podľa všeobecného systému sociálneho poistenia, výplata invalidného výsluhového dôchodku sa neobmedzuje. Zároveň, pokiaľ ide o obdobie, ktoré bolo zhodnotené na vznik nároku na túto dávku

výsluhového zabezpečenia, nie je obdobím dôchodkového poistenia podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Pokiaľ ide o vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok a sirotsky výsluhový dôchodok tieto dávky sa v rokoch 2019 až 2021 budú zvyšovať rovnakou pevnou sumou všetkým jeho poberateľom v závislosti od priemernej výšky starobného dôchodku.

Dôchodkové dávky výsluhového zabezpečenia v rokoch 2019 až 2021, ktoré budú priznané a vyplácané do 30. júna príslušného kalendárneho roka, budú zvyšované od 1. júla tohto kalendárneho roka a dôchodkové dávky výsluhového zabezpečenia priznané od 1. júla do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, budú zvyšované odo dňa ich priznania.

Ustanovením odseku 6 sa vylučuje pôsobnosť § 68 ods. 16 pre roky 2019 až 2021.

## **K článku II**

Dátum účinnosti návrhu zákona sa navrhuje tak, aby zvýšenie dávok výsluhového zabezpečenia mohlo byť podľa ustanovení § 143aj po prvýkrát realizované od 1. júla 2019.